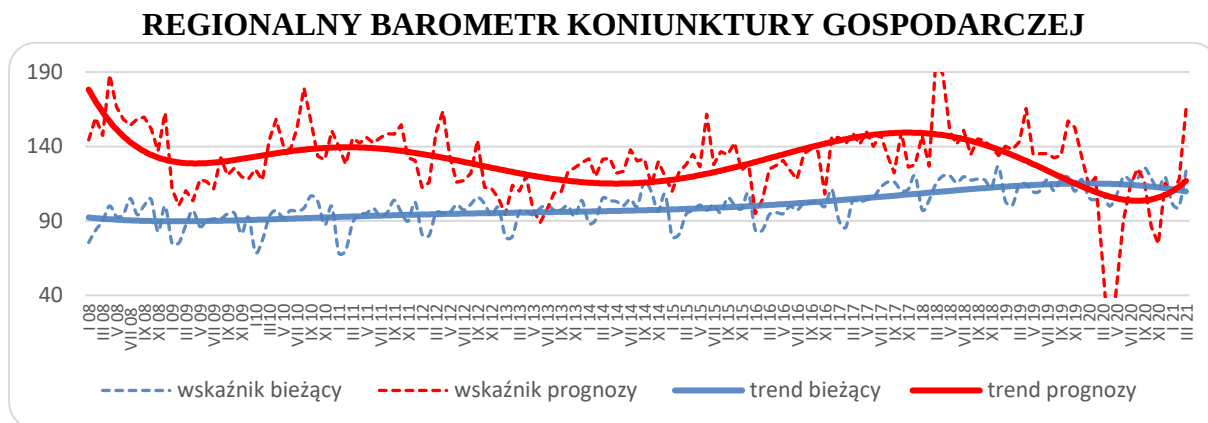

Analiza koniunktury w województwie warmińsko-mazurskim

(Stan na koniec I kwartału 2021 r. oraz prognoza na najbliższe 3 miesiące)

Źródło: badania własne.

WSKAŹNIK		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
BIEŻĄCY	2020	108,2	107,9	113,5	100,0	107,0	118,5	116,1	117,0	124,1	117,2	111,6	119,4
	2021	101,8	99,6	123,4									
PROGNOZA	2020	111,4	117,7	67,6	5,5	49,7	92,4	115,6	126,4	117,9	87,0	75,4	116,6
	2021	109,2	117,7	164,8									

Źródło: badania własne.

I. Synteza

1. Spadek koniunktury w przemyśle
2. Spadek koniunktury w budownictwie
3. Niewielki wzrost stopy bezrobocia
4. Inflacja powyżej poziomu dopuszczalnego przez NBP
5. Wzrost obrotów w handlu detalicznym

W I kwartale 2021 r. nastąpiła poprawa koniunktury gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego. Wartość bieżąca regionalnego barometru koniunktury wyniosła 123,4 pkt. i była wyższa od wskaźnika z analogicznego okresu roku poprzedniego o 9,9 pkt. Wartość 3-miesięcznej prognozy wyniosła 164,8 pkt. i jest to wynik wyższy od wartości z I kwartału 2020 r. o 97,2 pkt. Wartość ta jest również wyższa o 48,2 pkt. od wartości wskaźnika z końca IV kwartału 2020 r.

Pozytywnie na wartość bieżącą regionalnego barometru koniunktury w I kwartale 2021 r. wpływały wyniki wskaźników cząstkowych w zakresie poziomu sprzedaży detalicznej, produkcji budowlano-montażowej, wynagrodzeń w przedsiębiorstwach oraz liczby ofert pracy, natomiast negatywnie: wartość produkcji przemysłowej oraz informacje z rynku pracy, dotyczące liczby bezrobotnych.

Wartość wskaźnika 3-miesięcznej prognozy, na koniec I kwartału 2021 r. uległa znaczącej poprawie. Dotyczy to wszystkich zmiennych składowych wskaźnika, tzn. liczby zgłoszeń budowlanych, oceny sytuacji w sektorze bankowym oraz tempa wzrostu gospodarki Niemiec – głównego partnera handlowego Polski.

II. Sytuacja gospodarcza w Polsce

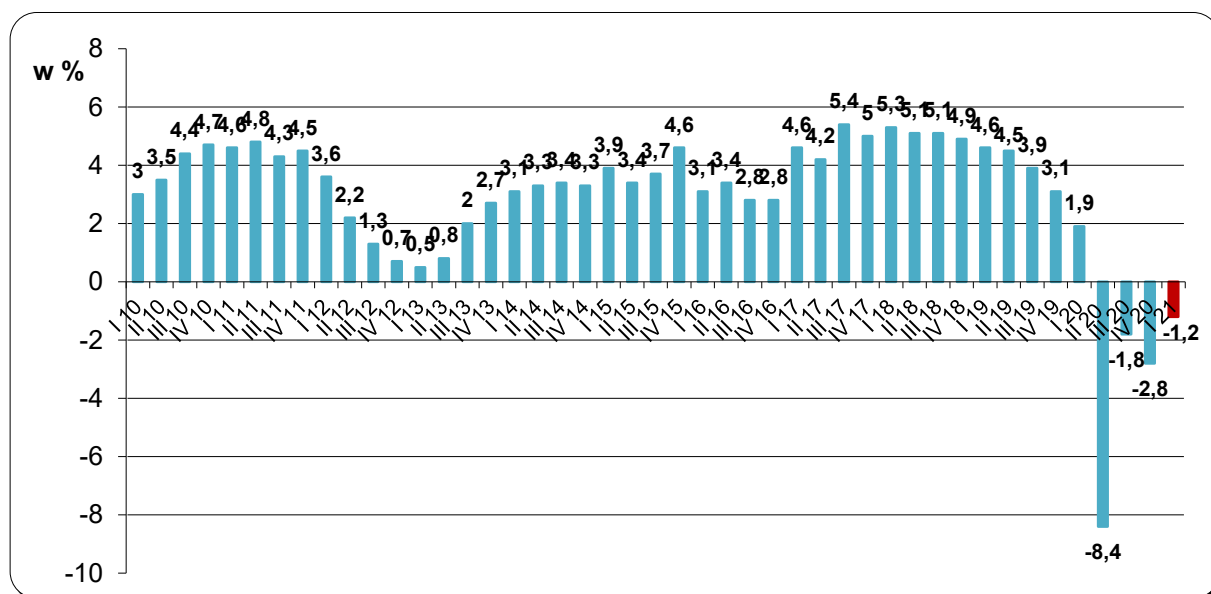
Według danych GUS, na koniec I kwartału 2021 roku tempo wzrostu produktu krajowego brutto w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku było ujemne i wyniosło -1,2%. Tempo wzrostu PKB względem poprzedniego kwartału było natomiast dodatnie i wyniosło 0,9%. Wynik szybkiego szacunku PKB za I kwartał br. wskazuje, że pomimo ujemnego wyniku w ujęciu rocznym, jesteśmy na progu ożywienia w gospodarce, po trzech trudnych dla gospodarki kwartałach.

Z perspektywy całego 2020 roku widać jak zmieniało się tempo wzrostu PKB w kolejnych kwartałach. Było ono odbiciem okresów zamrożenia gospodarki w związku ze zmienną falą zachorowań. Po głębokim spadku w II kwartale, nastąpiła nieznaczna poprawa w III kwartale, a następnie kolejny spadek w IV kwartale 2020 r. – w wyniku drugiej fali pandemii. Wysoka dynamika w przemyśle, rzędu 5-7% była niwelowana przez sektor usług rynkowych, który zmniejszał się w podobnym tempie. Chodzi o hotelarstwo i gastronomię, kulturę, rozrywkę i rekreację oraz transport lokalny, edukację, usługi naprawcze i poligrafię. Pojawienie się szczepionki oraz rozpoczęcie akcji szczepień przyczyniło się do wzrostu optymizmu, a co za tym idzie – wzrostu konsumpcji i inwestycji w I kwartale br.

Wprowadzanie obostrzeń w gospodarce w największym stopniu dotknęło sfery usług, które wymagają bezpośredniego kontaktu. Przemysł oraz budownictwo zdołały poradzić sobie z obostrzeniami i utrzymać produkcję na określonym poziomie. W przypadku budownictwa wynika to ze specyfiki działalności – poza kontaktem z ludźmi. Odporność przemysłu wynikała w znacznej mierze z utrzymania zagranicznych rynków zbytu (w skali całego 2020 roku polskie firmy nie tylko utrzymały poziom eksportu z 2019 r., ale w przypadku krajów rozwijających się nawet zwiększyły sprzedaż o 7%. Początek 2021 r. oznaczał wzrost wymiany towarowej we wszystkich grupach krajów). Zmiany poziomu dynamiki PKB w Polsce w relacji do analogicznego kwartału poprzedniego roku zaprezentowano na wykresie 2.

Wykres 2.

Kwartalna dynamika PKB w Polsce (analogiczny kwartał poprzedniego roku = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tempo wzrostu cen dóbr i usług konsumpcyjnych na koniec I kwartału 2021 r. wyniosło 4,3%, wobec 2,4% na koniec IV kwartału 2020 r. Obserwując trend zmian cen, można stwierdzić, że w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku najbardziej zdrożały usługi transportowe (+16,2%), energia elektryczna (+5,7%) oraz łączność (o 7,6%). Wysokie wzrosty cen odnotowano również w przypadku opłat za mieszkanie, za sprawą podwyżek cen wywozu śmieci, opłat za wodę i ścieki. Ogólnie rzecz biorąc wzrost cen jest największym ubocznym skutkiem kryzysu związanego z pandemią w Polsce. Obecnie jesteśmy drugim w Europie (po Turcji) krajem z najwyższym wzrostem cen w gospodarce. Jeśli proces ten utrzyma się dłuższy okres czasu, to będzie to napędzać wzrost płac, a w ostatecznym efekcie spadek tempa wzrostu PKB.

III. Metodyka budowy barometru koniunktury dla Warmii i Mazur

Do skonstruowania syntetycznego indeksu koniunktury gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim wykorzystano zagregowane dane dotyczące następujących makrowielkości gospodarczych:

- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy
- Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych, którzy podjęli pracę
- Liczba ofert pracy niesubsydiowanej złożonych w urzędach pracy
- Dynamika przeciętnego wynagrodzenia sektorze przedsiębiorstw
- Dynamika produkcji budowlano-montażowej
- Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
- Dynamika sprzedaży detalicznej
- Liczba udzielonych pozwoleń na budowę
- Wartość wskaźnika IFO dla gospodarki niemieckiej
- Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym Pengab

Wszystkie zmienne zostały uwzględnione w miesięcznych interwałach. W celu zniwelowania efektu kumulacji przyrostów wartości wszystkich zmiennych przeliczono na różnice między sąsiadującymi okresami, wykorzystując przy tym formułę przyrostu symetrycznego Shishkina. Operacja ta ma na celu zachowanie symetryczności dodatnich i ujemnych zmian wartości danej zmiennej¹.

Kolejnym krokiem w konstruowaniu syntetycznego wskaźnika koniunktury jest eliminacja składnika o charakterze sezonowym z danych empirycznych szeregów czasowych. Najpopularniejszą metodą służącą dekompozycji szeregów czasowych jest procedura ARIMA. Metoda ta wykorzystuje koncepcję średniej ruchomej dla oszacowania wartości składnika sezonowego². Z uwagi na fakt, iż niektóre wartości zmiennych były dostępne już po desezonalizacji, wspomnianą procedurę przeprowadzono jedynie w odniesieniu do części zmiennych.

Celem kolejnej procedury jest podział uwzględnionych w analizie koniunktury gospodarczej zmiennych na trzy kategorie: zmienne wyprzedzające, równoczesne i opóźnione. Ma to istotne znaczenie w określaniu charakteru oddziaływania zmiennej składowej na bieżący stan koniunktury, wyrażony za pomocą syntetycznego wskaźnika. Punktem odniesienia dla ww. kategorii jest tzw. szereg referencyjny, którym najczęściej jest zmienna obrazująca zmiany

¹ Herbst. M. 2003, *Koniunktura gospodarcza metropolii*, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”; Moore G. 1969, *Generating leading indicators from lagging indicators*, Western Economic Journal 6.

² Procedura ARIMA została przeprowadzona przy wykorzystaniu programu STATISTICA 10.pl.

zatrudnienia bądź wielkości produkcji. W niniejszej analizie jako szereg referencyjny przyjęto wartość produkcji sprzedanej przemysłu.

W efekcie przeprowadzonej analizy korelacji oraz badania metodą głównych składowych dokonano wyselekcjonowania zmiennych wg kryterium podziału na wyprzedzające i równoczesne w stosunku do fluktuacji koniunkturalnych³.

Podstawą do konstrukcji wskaźnika równoczesnego są: liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, dynamika przeciętnego wynagrodzenia sektorze przedsiębiorstw, dynamika produkcji budowlano-montażowej, dynamika produkcji sprzedanej przemysłu, dynamika sprzedaży detalicznej.

Do zmiennych o właściwościach wyprzedzających stan koniunktury gospodarczej zaliczono: liczbę wyrejestrowanych bezrobotnych, którzy podjęli pracę, liczbę ofert pracy niesubsydiowanej złożonych w urzędach pracy, liczbę wydanych pozwoleń na budowę, wskaźnik IFO określający stan klimatu gospodarczego w strefie euro oraz wskaźnik klimatu w sektorze bankowym Pengab.

Następnym etapem w trakcie tworzenia syntetycznego wskaźnika koniunktury jest standaryzacja zmiennych składowych. Celem tej operacji jest ograniczenie wpływu wskaźników o dużej zmienności na ostateczne wartości wskaźnika syntetycznego⁴.

Ostatnim krokiem przy budowaniu wskaźnika koniunktury gospodarczej jest agregacja zmiennych składowych do postaci indeksu złożonego. Dokonuje się jej najczęściej poprzez sumowanie zestandaryzowanych przyrostów poszczególnych zmiennych lub przez obliczenie średniej wartości tych przyrostów.

Oddzielną kwestią pozostającą do rozstrzygnięcia na końcowym etapie obliczania wskaźnika koniunktury jest określenie kryterium doboru wag przypisanych poszczególnym elementom składowym. Przy obliczaniu syntetycznego wskaźnika koniunktury przyjęto jako kryterium udziału poszczególnych zmiennych w kształtowaniu ostatecznej jego wartości siłę korelacji z szeregiem odniesienia.

IV. Analiza składowych barometru koniunktury gospodarczej dla województwa warmińsko-mazurskiego

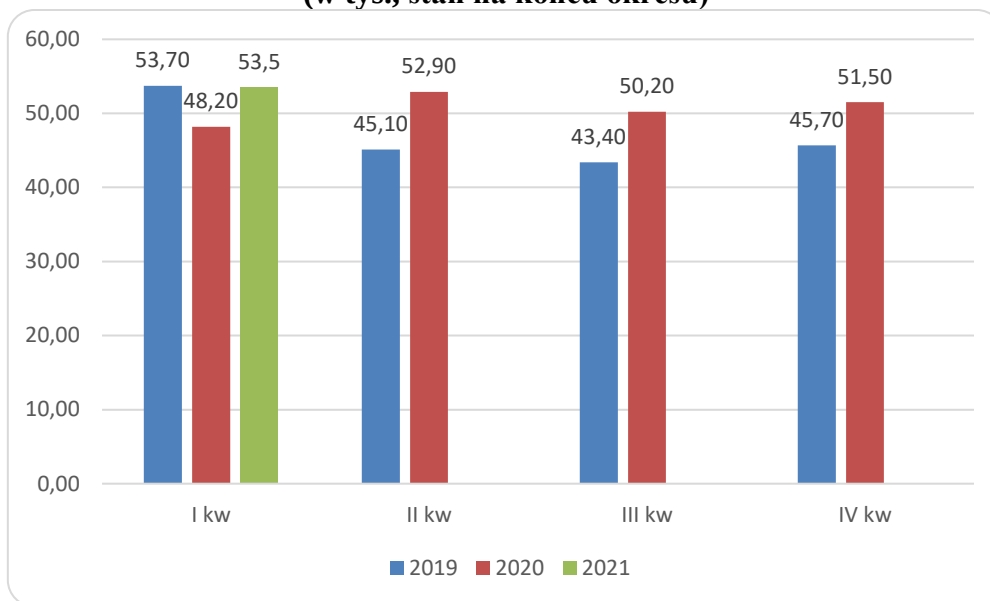
Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie na koniec I kwartału 2021 r. liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku wzrosła o 11,9%, tj. o 5,3 tys. osób. W relacji do IV kwartału 2020 r. liczba bezrobotnych wzrosła o 2 tys. osób, tj. o 3,9%. Spowodowało to wzrost stopy bezrobocia w regionie, która na koniec marca osiągnęła poziom 10,5%. Była to wartość wyższa od poziomu z grudnia ub. roku o 0,4 pp., a względem marca 2020 r., a więc z początku okresu pandemii – wyższa o 1,1 pp. Liczbę osób pozostających bez pracy w regionie Warmii i Mazur w ujęciu kwartalnym przedstawiono na wykresie 3.

³ W analizie koniunktury gospodarczej Polski zrezygnowano z tworzenia syntetycznego wskaźnika opóźnionego.

⁴ Szerzej na ten temat: Malina A. 2004, *Wielowymiarowa analiza przestrzennego zróżnicowania struktury gospodarki Polski według województw*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

Wykres 3.

**Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim
(w tys., stan na końcu okresu)**

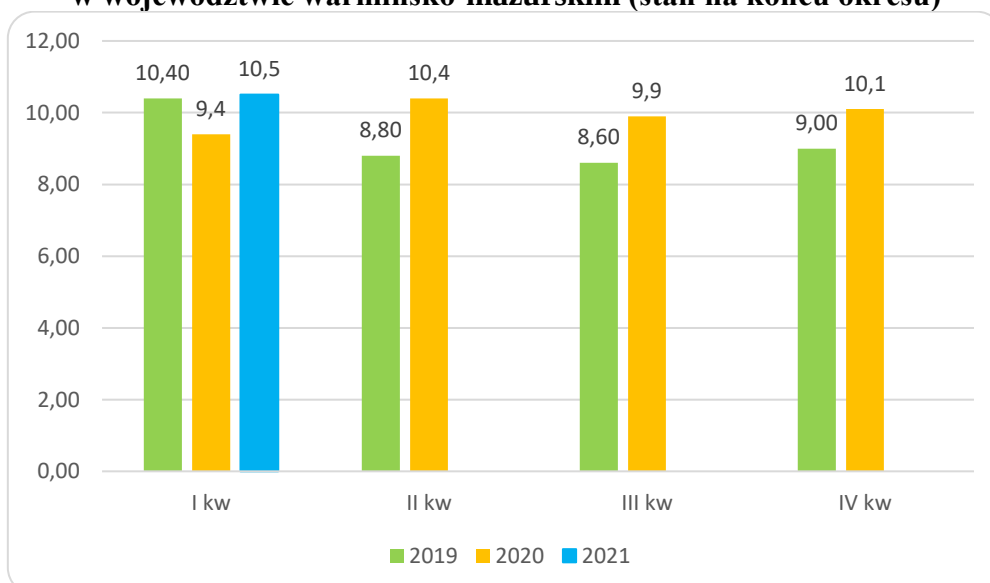

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W I kwartale widoczny jest już niewielki spadek stopy bezrobocia i będzie on kontynuowany w kolejnych miesiącach, ze względu na pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych, a przede wszystkim wskutek znoszenia obostrzeń w funkcjonowaniu firm, zwłaszcza usługowych (turystyka, hotele, restauracje). Pozytywnie na rynek pracy wpływa również coraz większy odsetek osób zaszczepionych przeciwko COVID-19. Zmiany stopy bezrobocia na koniec kolejnego kwartału przedstawiono na wykresie 4.

Wykres 4.

**Stopa bezrobocia
w województwie warmińsko-mazurskim (stan na końcu okresu)**

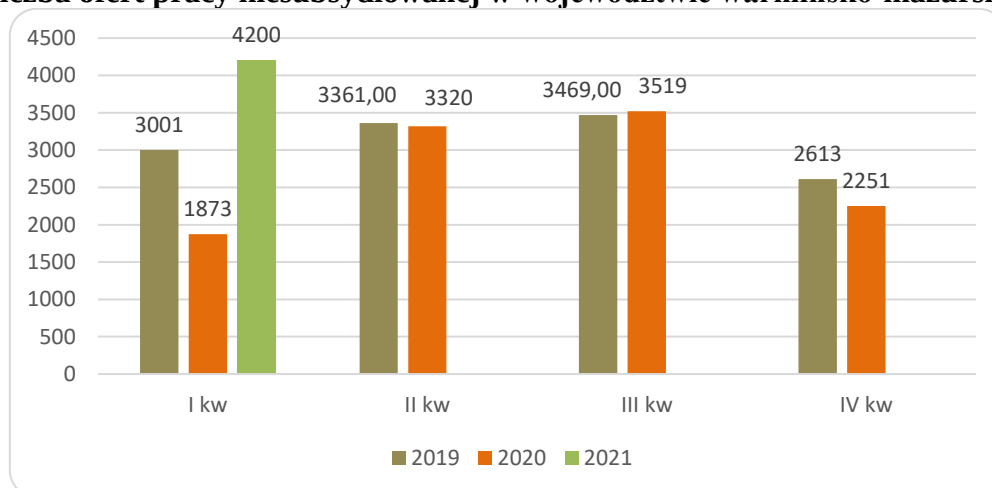

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Ważna z punktu widzenia tempa wychodzenia regionalnej gospodarki z kryzysu, jest zdolność firm do tworzenia nowych miejsc pracy. Wskaźnikiem obrazującym w znacznej mierze ten proces, jest liczba ofert pracy niesubsydiowanej, tzn. ofert pochodzących wprost od przedsiębiorstw. **Według stanu na koniec I kwartału 2021 r. liczba ofert pracy niesubsydiowanej wyniosła 4200, co oznacza znaczny, bo aż 86% wzrost w porównaniu do wartości z końca IV kwartału 2020 r.** W tym samym okresie nastąpił również wzrost udziału ofert pracy niesubsydiowanej do poziomu 67,6% wszystkich ofert (poprzednio 57,3%). Dane te świadczą o znaczącej poprawie sytuacji przedsiębiorstw odnośnie perspektyw zmian zamówień i produkcji w najbliższym czasie, jak również okresu utrzymywania się obostrzeń związanych z pandemią oraz skutków z tym związanych. Okres II i III kwartału oznacza zazwyczaj wzrost popytu na pracę, co wynika z sezonowości niektórych branż gospodarki (rolnictwo, turystyka, budownictwo). W bieżącym roku efekt sezonowości będzie miał szczególnie pozytywny wydźwięk, ze względu na brak takiego efektu lub jego niewielki wpływ w roku poprzednim (*lockdown*). W zestawieniu kwartałów ostatniego roku, okres początku 2021 r. należy do najlepszych pod tym względem. Bez wątpienia mają w tym udział programy pomocowe uruchomione przez rząd na rzecz zachowania stanowisk pracy. Liczbę ofert pracy w ujęciu kwartalnym zaprezentowano na wykresie 5.

Wykres 5.

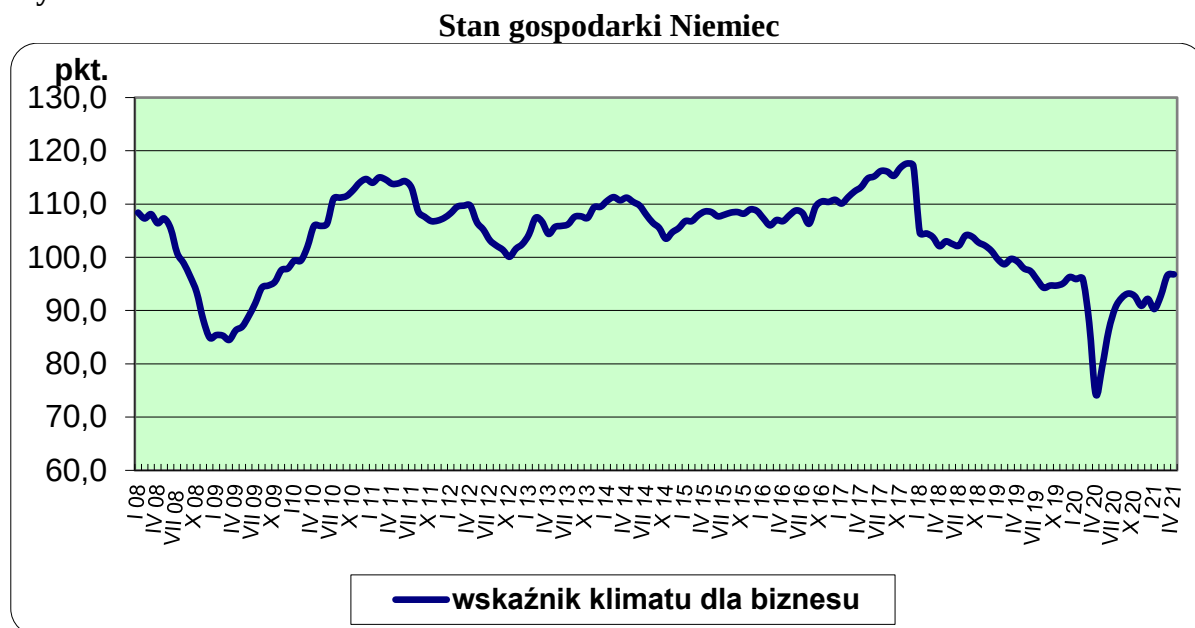
Liczba ofert pracy niesubsydiowanej w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Wpływ na gospodarkę Warmii i Mazur ma również sytuacja gospodarcza za granicą. Okres I kwartału 2021 r. cechował się widoczną poprawą koniunktury gospodarczej, wśród przedsiębiorstw kluczowej dla państw strefy euro – gospodarki niemieckiej. Wartość wskaźnika IFO obrazującego klimat dla biznesu w Niemczech na koniec kwietnia 2021 r. wyniosła 96,8 pkt. Była to wartość wyższa od poziomu z końca IV kwartału br. o 4,6 pkt. W relacji do wskaźnika z analogicznego okresu poprzedniego roku ocena ta była wyższa aż o 22,5 pkt. Optymizmem napawa informacja, że 36% przedsiębiorstw niemieckich planuje w tym roku zwiększenie zatrudnienia, co powinno mieć dodatnie przełożenie na dynamikę eksportu polskich przedsiębiorstw, które w znacznej mierze są poddostawcami niemieckich koncernów. Pozytywne sygnały pochodzą również z rynków azjatyckich. Negatywnym elementem na tym tle są skutki handlowe *brexita*. Syntetyczny obraz koniunktury gospodarki Niemiec przedstawiono na wykresie 6.

Wykres 6.

Źródło: <https://www.ifo.de/node/48084>.

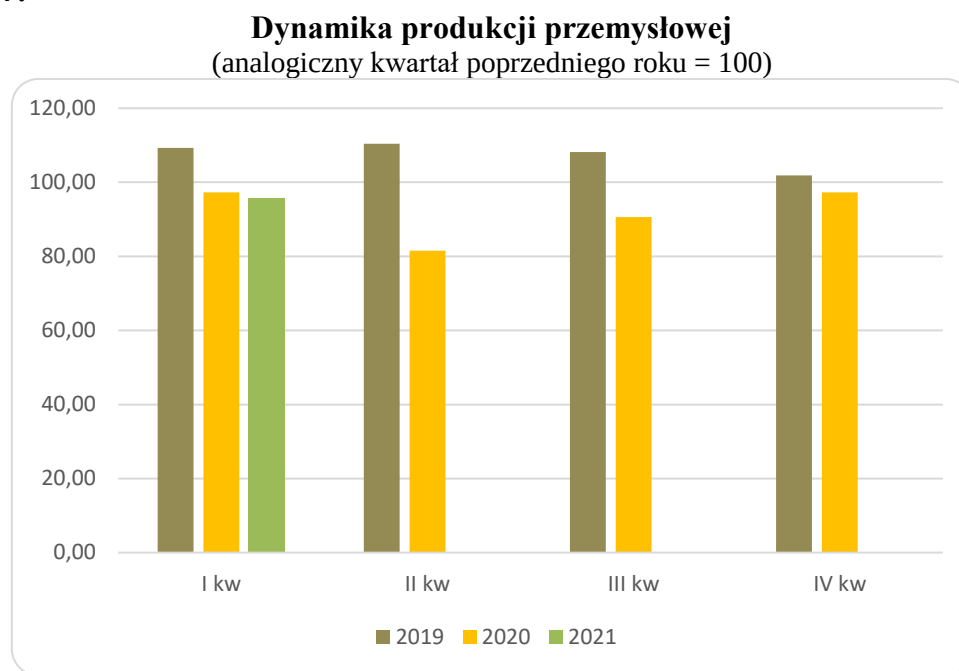
Produkcja sprzedana przemysłu województwa warmińsko-mazurskiego w cenach stałych była na koniec I kwartału 2021 r. o 4,2% niższa niż przed rokiem i o 17,8% wyższa w porównaniu z poziomem produkcji z końca IV kwartału ubiegłego roku. W tym samym okresie produkcja przemysłowa w Polsce wzrosła w ujęciu rocznym o 19%, natomiast w relacji do IV kwartału 2020 r. nastąpił wzrost o 18,6%. Pozytywne zmiany dynamiki w przemyśle przebiegają szybciej w kraju ogółem, niż w regionie Warmii i Mazur.

W ujęciu rocznym spadek produkcji sprzedanej odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 5,2%). Wzrost produkcji sprzedanej wystąpił w górnictwie i wydobywaniu (o 82,0%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 14,1%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,1%). Na 28 branż obecnych w gospodarce województwa warmińsko-mazurskiego, spadek w porównaniu do analogicznego okresu ub. roku dotyczył 5 działów przemysłu. Spośród branż przemysłu, które mają największe znaczenie w gospodarce regionu Warmii i Mazur, największy spadek odnotowano w produkcji artykułów spożywczych (o 46,4%) oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 8,2%). Wzrost sprzedaży odnotowano m.in. w produkcji: wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 33,0%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 31,1%), mebli (o 25,9%), wyrobów z metali (o 28,2%). W ujęciu wartościowym w I kwartale br. produkcja sprzedana przemysłu była (w cenach stałych) o 11,0% niższa niż przed rokiem.

Wyniki produkcji przemysłowej nie są jeszcze wysokie, jednak można być już ostrożnym optymistą i stwierdzić, że okres największego spadku produkcji, odnotowany w II kwartale 2020 r. mamy już za sobą i gospodarka znajduje się na ścieżce wzrostu. Tempo tego wzrostu będzie z miesiąca na miesiąc coraz większe. Oczekuje się, że drugi i kolejne kwartały br. będą okresami powrotu do dynamiki produkcji sprzed okresu pandemii. Optymizm ten wynika z faktu, iż zaledwie 1% firm wskazało na pandemię jako przyczynę wywołującą zmiany w prowadzeniu działalności gospodarczej (rok wcześniej było to 11%).

Jedynym zagrożeniem, które może przyhamować tempo wzrostu produkcji jest rosnąca inflacja, które dotyczy również cen surowców. Dynamika produkcji przemysłowej w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 7.

Wykres 7.

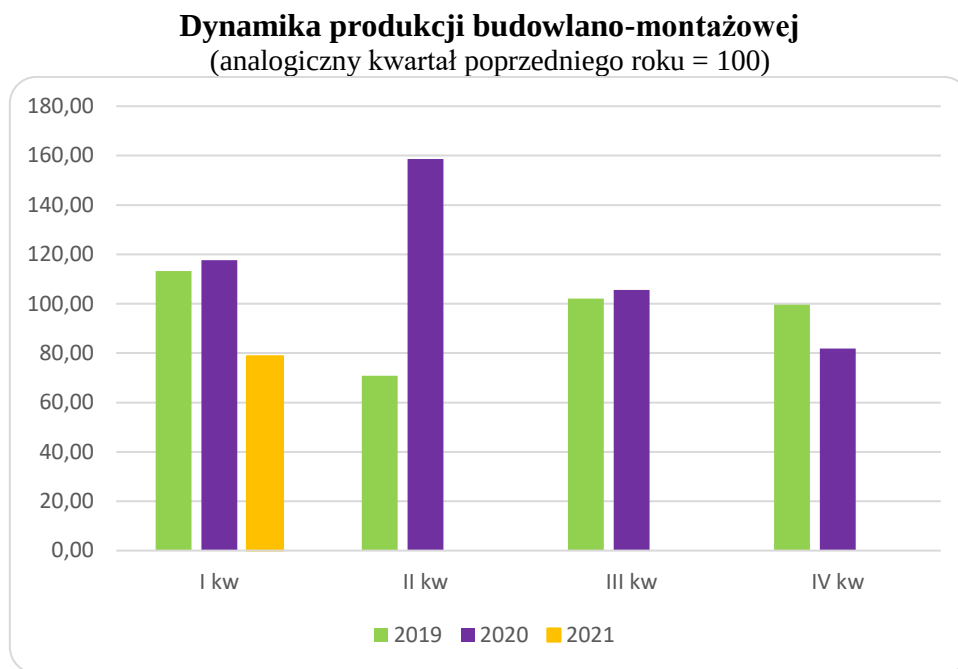

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Wielkość produkcji budowlano-montażowej, obejmująca roboty o charakterze inwestycyjnym i remontowym, zrealizowana na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była na koniec I kwartału 2021 r. o 21,2% niższa niż przed rokiem i o 3,1% niższa w porównaniu ze stanem na koniec IV kwartału 2020 r.

Budownictwo, po wzrostach w II i III kwartale funkcjonowania w okresie pandemii, odnotowało lekki spadek w ostatnim kwartale ub. roku. Sprzyjało temu z jednej strony negatywne oddziaływanie efektu sezonowości, a z drugiej ograniczenia, związane z częściowym zmniejszeniem aktywności z powodu absencji pracowników, brakiem podwykonawców, problemami z pozyskaniem materiałów, logistyką czy choćby kwarantanną po zachorowaniu któregoś z pracowników. Należy jednak podkreślić, że skala tych zjawisk w dużej mierze była mniejsza od prognozowanej jeszcze w II kwartale ub. roku. Na tym tle ograniczeniem administracyjnym było wydłużenie procedur bankowych, związanych z udzielaniem kredytów hipotecznych. Finansowaniu obrotów nieruchomościami sprzyjają jednak niskie stopy oprocentowania kredytów, utrzymywane przez NBP, pomimo rosnącej inflacji. Efektem tego jest również wzrost sprzedaży nieruchomości za gotówkę, w sytuacji ujemnego realnego oprocentowania wkładów w bankach. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 8.

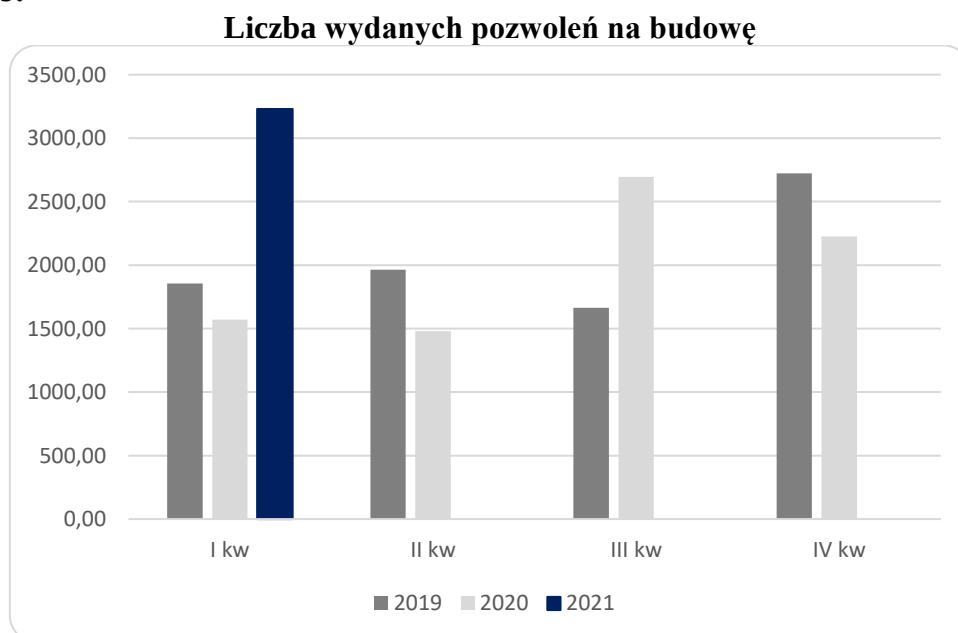
Wykres 8.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W I kwartale 2021 r. starostwa powiatowe wydały 3230 pozwoleń na budowę, tj. o 45% więcej w porównaniu do danych z IV kwartału 2020 i o 105% więcej od liczby wydanych pozwoleń w I kwartale 2020. Wyniki te są zapowiedzią wysokiej dynamiki produkcji budowlanej w 2021 roku, co jest spowodowane efektem pandemii, tzn. wzrostem zainteresowania terenami zielonymi oraz polityką państwa, które z jednej strony stymuluje popyt poprzez utrzymywanie niskich stóp oprocentowania kredytów, zaś z drugiej – przyczynia się do akceptowania wyższych poziomów inflacji. Wpływa to na ceny nieruchomości, które w czasie pandemii istotnie wzrosły. Zmiany liczby wydanych pozwoleń na budowę w ujęciu kwartalnym zostały zaprezentowane na wykresie 9.

Wykres 9.

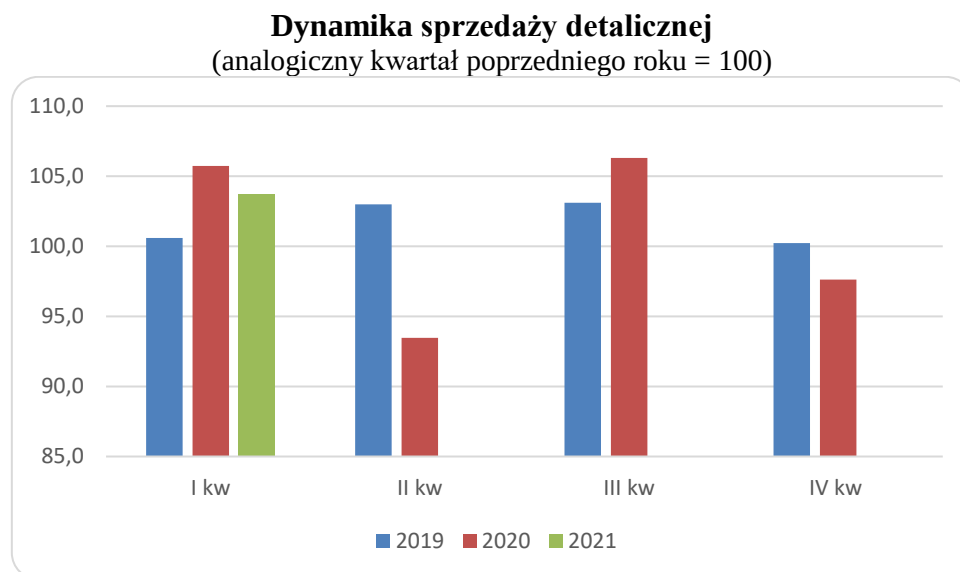
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W skali całego kraju dynamika produkcji sektora budowlanego kształtowała się w I kwartale 2021 r. odpowiednio: spadek o 10,8% w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku oraz spadek o 7,6% w stosunku do poprzedniego kwartału (w poprzednim okresie był to wzrost o 2,8%). Kluczowym czynnikiem warunkującym dalszy rozwój inwestycji w budownictwie będzie stabilność finansowa firm budowlanych, wspierana przez sektor bankowy, zmiany na rynku pracy w postaci wzrostu wynagrodzeń oraz dynamika wzrostu cen materiałów budowlanych.

Sprzedaż detaliczna w I kwartale 2021 r. w województwie warmińsko-mazurskim była wyższa o 3,7% w porównaniu do I kwartału 2020 r. Wartość sprzedaży detalicznej była również wyższa o 1,8% w porównaniu do wyniku z poprzedniego, tzn. IV kwartału 2020 r. W skali całego kraju sprzedaż detaliczna wzrosła o 2% w I kwartale w ujęciu rocznym, zaś w przypadku zmiany względem IV kwartału 2020 r., nastąpił spadek o 2,2%. Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie warmińsko-mazurskim w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 10.

W porównaniu z I kwartałem ub. roku wzrost sprzedaży detalicznej odnotowano m.in. w grupach: „tekstylia, odzież, obuwie” (o 116,5%), „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 53,9%), „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 25,5%). Spadek sprzedaży detalicznej dotyczył m.in. przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą mebli, RTV, AGD (spadek o 35,0%). Zmiany te są dokładnym odzwierciedleniem sektorowego zamknięcia sklepów wielkopowierzchniowych.

Wykres 10.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

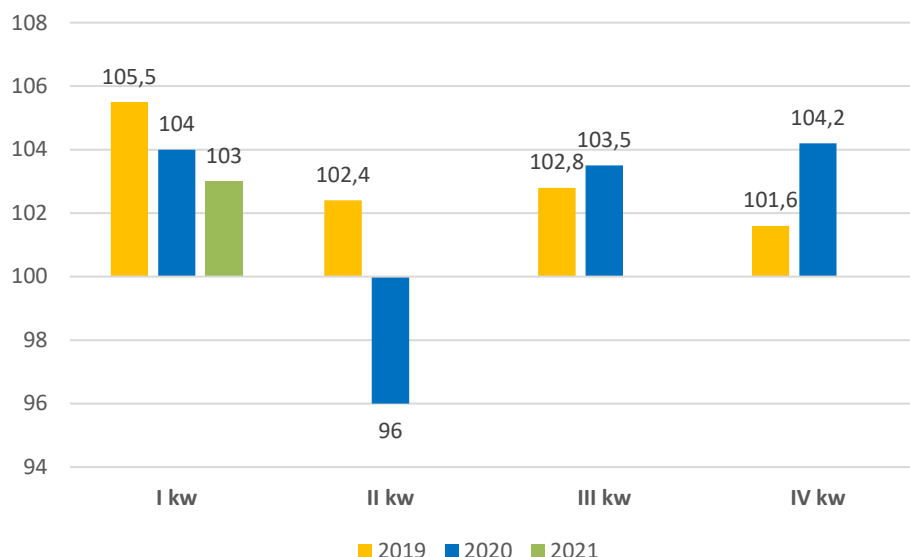
Na poziom sprzedaży detalicznej w kolejnych miesiącach wpływ mieć będzie również pochodna sytuacji na rynku pracy, która powinna ulegać systematycznej poprawie. Wskazuje na to pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych, jak również wysoki wzrost liczby ofert pracy niesubsydiowanej.

Wartość przeciętnej płacy w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła realnie (po uwzględnieniu wpływu zmian cen) na koniec I kwartału 2021 r. o 3%, licząc rok do roku. W stosunku do poprzedniego kwartału poziom płac realnie uległ obniżeniu o 1,2%. Dynamika płac realnych w sektorze przedsiębiorstw w skali całego kraju wyniosła 3% w ujęciu rocznym, zaś w relacji do poprzedniego kwartału, poziom płac uległ

obniżeniu o 0,8%. Dynamika realnych wynagrodzeń w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 11.

Wykres 11.

Dynamika realnych wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw
(analogiczny kwartał poprzedniego roku = 100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Porównując roczną dynamikę płac w ujęciu realnym w przedsiębiorstwach regionu w kolejnych kwartałach, dostrzec można odbicie w górę począwszy od III kwartału 2020 r. Jednak jego kontynuacja ma charakter gasnący ze względu na wysokie tempo wzrostu cen. W rezultacie, pomimo krótkookresowego efektu iluzji pieniężnej, zgodnie z którą ludzie preferują wartości nominalne i dlatego wydają więcej pieniędzy, może nastąpić odwrócenie sytuacji. Stanie się tak wówczas, gdy wskutek tego zjawiska ludzie będą podejmować błędne decyzje, dotyczące własnych inwestycji oraz np. decyzji kredytowych.

Opracował:

dr hab. Rafał Warżala, prof. UWM w Olsztynie
Kierownik Katedry Teorii Ekonomii
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
e-mail: rafal.warzala@uwm.edu.pl